

Només s'aprèn allò que emociona, allò que s'estima

Després de gairebé sis mesos amb els centres educatius tancats físicament a causa de la pandèmia mundial, el sistema educatiu afronta una nova era pedagògica, social, de benestar emocional i de valors.

Els mestres, els equips directius, els infants i les famílies recordarem el curs 2020-2021 com un curs trepidant en què la incertesa i la presa de decisions, la majoria amb una mirada sanitària, predominaven per damunt de la revolució i la transformació pedagògica que molts centres del país havíem iniciat.

La COVID-19 ens ha fet posar les piles de manera express a tots els centres educatius en molts aspectes d'organització i de funcionament per trobar una resposta imminent a la necessitat del moment. Tot i així, hem continuat treballant perquè aquesta adaptació necessària no desdibuixés els projectes educatius dels centres, sinó al contrari, calia aprofitar l'avinentsa perquè ens servís per continuar enriquint-los en cultura digital, acompanyament emocional, treball en equip dels docents, implicació real de les famílies, desfragmentació dels aprenentatges, grups heterogenis d'edats, vincle

entre escola i societat, i, sobretot en el cas de l'escola Octavio Paz de Barcelona, per continuar veient la cultura i l'art com un dels motors de cohesió i d'aprenentatge.

Tan bon punt es va iniciar el confinament, un dels neguits però alhora repte i compromís de l'equip de mestres va ser dissenyar quina organització i estratègia consensuariem per acompanyar virtualment l'infant i la seva família sense perdre la mirada pedagògica i emocional. La mateixa sensació també era palesa a l'equip directiu, a qui neguitejaven la cura i el respecte cap als companys de l'equip. En aquell moment calia sumar tots els esforços, les experiències viscudes i els coneixements assolits en cursos anteriors per garantir sobretot l'atenció educativa als infants i les famílies i la cohesió de l'equip.

I què ens va ajudar a trobar respostes a aquell repte tan ambiciós?

L'art. Concebre'l com un dels motors principals del nostre projecte educatiu, ja sigui pedagògic o bé de cohesió de relacions humanes, va ser el teler a l'hora de dissenyar i teixir el nostre pròxim full de ruta virtual.

Calia aprofitar aquella màgia indescriptible que l'art i la cultura ens ofereixen, i que ens creiem i ens fa vibrar. Per a l'equip de l'escola Octavio Paz els llenguatges artístics no són només una curiositat, sinó aprenentatge, reptes, formes d'expressió, maneres d'explicar com entenem el món i com volem que sigui. L'art forma part del nostre dia a dia, igual que els altres llenguatges i competències, la paraula, la lectura, la geografia o les matemàtiques. Perquè, de cada generació, en queda un llegat cultural que ens serveix de baula de transformació.

Recordo l'agilitat amb què vam posar dins la paleta de colors tots els aprenentatges i les vivències adquirits des del primer curs de formació de transformació pedagògica que estem fent.

Ràpidament vam consensuar les estratègies que ens estan ajudant a créixer com a equip humà, les que fan partícip la família en el procés de millora, i sobretot aquelles que ajuden l'infant a fer-se preguntes per tal que, segons el seu ritme d'aprenentatge, pugui anar dissenyant i construint el seu bagatge competencial i humà; preguntes des de diferents llenguatges, els més universals dels quals són, sens dubte, els artístics. L'art és un diàleg amb un mateix, amb els altres i amb l'entorn; una eina d'aprenentatge, creixement personal, adquisició de conceptes i transformació social dins i fora de l'escola. L'art genera preguntes, ens interroga i ens fa donar i buscar respostes emocionals i cognitives.

Entendre l'art sense límits, com l'alliberament de la imaginació que ens ajuda a nodrir els aprenentatges dels infants, ens va permetre primer dissenyar el pla de contingència de centre el mes de març i posteriorment el pla d'obertura de centres del mes de juny, connectant des del primer moment amb les emocions de tothom per garantir un aprenentatge significatiu i de qualitat.

I com ho vam fer?

Primer escoltant i despertant curiositats, després obrint finestres i portes a l'observació i a l'atenció, per tot seguit crear coneixement, proporcionar benestar emocional i finalment promoure canvis. Gràcies a concebre l'art com una resposta vital i vivencial, ho vam aconseguir!

Tots els reptes setmanals que anàvem construint al llarg del confinament giraven entorn de l'art amb l'objectiu que l'infant sortís de la seva nova realitat, en moltes ocasions molt dura, i connectés amb l'escola.

Gravar una coreografia de comunitat, recitar i dramatitzar un poema del poeta Octavio Paz, fer una coproducció d'un guió de teatre, cercar els sons de l'aigua per compondre una peça musical, crear una composició pictòrica amb elements del mar, així com muntar una instal·lació artística col·laborativa per aco-

miadar els infants de 6è, són algunes de les propostes amb què l'escola recollia evidències de l'evolució dels aprenentatges. Aquests són exemples d'una iniciativa actualitzada que concep l'art com més que quelcom per emmarcar. L'entén com l'expressió d'una manera de pensar, per viure i per convida.

I què hem après d'aquest confinament?

Que en educació hem de concebre els llenguatges artístics i la cultura com una experiència d'aprenentatge globalitzat, aglutinador i generador de coneixements des de qualsevol àmbit. Si ens ho creiem, aconseguirem situar l'art en un lloc molt més rellevant que el que ocupa ara mateix. Cal situar els llenguatges en el mateix plànol sense escales de prestigi ni rànquings d'utilitat social. Cal educar els infants perquè valorin per què han fet servir un llenguatge en un moment determinat. La pandèmia ha fet que ens sorprenguem de la força reparadora que ha tingut compartir la música, per exemple.

Amb l'experiència viscuda a l'escola Octavio Paz, durant el confinament i el postconfinament, reivindicuem la necessitat de continuar transformant l'educació a través de l'art, i de transformar l'art a través de l'educació.

Moltes vegades accions ben senzilles canvien significativament la vida d'una persona.

